

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Over de grenzen van het recht. Voorwoord Rode Draad 2011

Geertjes, G.J.A.; Zanger, W.S. de

Citation

Geertjes, G. J. A., & Zanger, W. S. de. (2011). Over de grenzen van het recht. Voorwoord Rode Draad 2011. *Ars Aequi*, 2011(1), 52-52. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/33512>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/33512>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Over de grenzen van het recht

Voorwoord Rode Draad 2011

De juridische opleiding bestaat sinds jaar en dag voor een groot deel uit het opdoen van kennis over het positieve recht. Deze invulling van de rechtenstudie staat de laatste tijd echter steeds meer ter discussie. Zo uitte Jan Smits flinke kritiek over de huidige invulling van het curriculum: doordat het recht tijdens de studie wordt gepresenteerd zoals het is, is het juridische onderwijs in de woorden van Smits te veel gericht op het nationale, positieve recht.¹ Volgens Smits moet rechtenstudenten op de universiteit daarentegen een argumentatieve methode worden bijgebracht. Hierin is volgens Smits een belangrijke rol weggelegd voor de rechtsvergelijking: 'juist door oplossingen in bestaande stelsels met elkaar te vergelijken, wordt de (...) argumentatieve methode aangeleerd en wordt duidelijk wat juridische kennis eigenlijk is en hoe de jurist denkt'.²

Hoewel er op dit moment in de juridische opleiding nog relatief weinig aandacht bestaat voor rechtsvergelijking, kan het al niet meer worden weggedacht uit het juridisch onderzoek: veel juridische proefschriften zijn (deels) rechtsvergelijkend van aard. Om te laten zien in hoeverre rechtsvergelijking van toegevoegde waarde kan zijn voor de juridische discipline, willen wij de lezer in deze Rode Draad tien bijdragen presenteren waarin een rechtsvergelijking zal worden uitgevoerd. In deze bijdragen worden tien verschillende juridische leerstukken besproken. Telkens zal na een korte bespreking van het Nederlandse recht worden bekeken hoe het onderwerp in het buitenland is geregeld en in hoeverre 'wij' in Nederland van de andere, buitenlandse aanpak kunnen leren. Hiermee hopen wij bijzonderheden in de Nederlandse regeling uit te lichten en het inzicht van de lezer in de Nederlandse regeling en in het leerstuk te vergroten.

Deze aandacht voor rechtsvergelijking roept wellicht de vraag op wat rechtsvergelijking nu eigenlijk inhoudt. Hiermee doelen wij op 'externe rechtsvergelijking' in de definitie van Pintens: 'de expliciete vergelijking van (...) kennis van een bepaald rechtstelsel of een bepaalde rechtsfiguur met op dezelfde wijze vergaarde kennis uit een ander of uit het eigen rechtstelsel'.³ Het gaat in deze Rode Draad dus uitdrukkelijk niet om interne rechtsvergelijking, waarbij binnen een nationaal rechtstelsel leerstukken worden vergeleken tussen verschillende rechtsgebieden.

Voor deze cyclus is gekozen om onderwerpen te behandelen die zich lenen voor rechtsvergelijking: een vergelijking met een ander land moet naar voren kunnen brengen welke normatieve keuzes zijn gemaakt in de Nederlandse regeling en moet inspiratie kunnen bieden om voor een andere oplossing te pleiten. Bij de behandeling van elk onderwerp hebben wij de auteur vrij willen laten in het land waarmee vergelijking plaatsvindt: het ligt voor de hand dat het per onderwerp verschilt met welk land een vergelijking zinvol is. Aangezien er in elk rechtsgebied in meer of mindere mate aan rechtsvergelijking wordt gedaan, zullen in deze Rode Draad de verschillende rechtsgebieden zoveel mogelijk aan bod komen. Hierbij zal aandacht worden besteed aan zowel het materiële recht als het procesrecht. Zo komen de grenzen van noodweer als strafuitsluitingsgrond, de toegang tot de bestuursrecht en de mogelijkheid tot kwalitatieve aansprakelijkstelling in het burgerlijk recht aan bod.

Een ander perspectief leidt vaak tot een beter inzicht in een bepaald leerstuk. Omdat bepaalde juridische keuzes al lang geleden zijn genomen, worden juridische leerstukken vaak voetstoots aangenomen. De redenen achter een dergelijke keuze worden daarom nog wel eens vergeten. Door met een extern perspectief naar deze leerstukken te kijken, hopen we in navolging van Smits dat de rechtsvergelijkende bijdragen in deze cyclus de lezers aan het denken zullen zetten over de achterliggende redenen voor bepaalde juridische keuzes. Wij denken dan ook dat een blik over de grens nuttig kan zijn om het Nederlandse systeem beter te leren doorgronden. Hopelijk zal het nut van rechtsvergelijking zichzelf in deze Rode Draad bewijzen.

Namens de commissie Rode Draad 2011,
Gert Jan Geertjes & Wouter de Zanger

1 Zie J.M. Smits, *Omstreden rechtswetenschap. Over aard, methode en organisatie van de juridische discipline*, Den Haag: Boom Juridische Uitgevers 2010, p. 189 e.v.
2 Smits 2010, p. 190.
3 W. Pintens, *Inleiding tot de rechtsvergelijking*, Leuven: Universitaire Pers 1998, p. 16.